

Namaz üç vakit midir, beş vakit midir?

Ordu/Fatsa'dan Harun Erdem: "Namaz üç vakit midir, beş vakit midir? Bu konuyu delilleriyle birlikte açıklığa kavuşturur musunuz?"

Namazın beş vakit olarak farz kılındığı Kur'ân ve Kur'ân'ın en mûteber ve müstakîm müfessiri olan Peygamber Efendimizin (asm) beyânâtı ve fiiliyâtıyla o kadar açık ve nettir ki, bin dört yüz yıldan beri Müslüman'lar şüphe götürmeyen bu nasslarla amel etmişler ve namazı beş vakit kılmışlardır. "Şüphesiz ki namaz, mü'minlerin üzerine belirli vakitlerde farz kılınmıştır"(1) buyuran Kur'ân, bu vakitleri yine bir diğer âyetinde şöyle tayin buyurur: "Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında namaz kıl. Muhakkak hasenât (iyilikler), seyyiâtı (kötülükleri) giderir. Bu, öğüt kabul edenler için bir öğüttür." (2)

Bu âyetlerde geçen "belirli vakitler" veya "gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında" mefhumları ile hangi vakitlerin kast edildiğini Kur'ân Peygamberi Hazret-i Muhammed (asm) yine vahiyle, yani bizzat Hazret-i Cebrâil'in (as) gelerek namaz vakitlerini bildirmesi neticesinde açıklamış, kendisi bütün ömr-ü saadetlerinde bizzat bu vakitlerde namaz kılmışlardır. Namazın bizâtihi kendisi gibi, namaz vakitleri de taabbüdîdir, içtihadî değildir. Belirleme hakkı ve tayin yetkisi vahiy elindedir ve nitekim vahiy belirlemiştir. Bizler yeni bir takım vakitler icad edemeyiz; doğrudan Kur'ân Peygamberi Hazret-i Muhammed'e (asm) ittiba ederiz. Öyle ki, Kur'ân, "Peygamber size neyi verirse onu alın; neyi yasak kıldıysa ondan sakının"(3) buyurmak sûretiyle bizi doğrudan Kur'ân Elçisi'ne (asm) bağlamakta iken; bizim başka şekilde düşünmemiz ve meselâ namaz vakitlerini Hazret-i Peygamber'in (asm) öğrettiği biçimin dışında bir takım indî ve şahsî telakkilerimizle kabul etmemiz mümkün değildir.

Peygamber Efendimiz'in (asm) mübârek dilinde namaz hususunda "Es'salavâtü'l-Hams", yani "beş vakit namaz" ibâresi çok sık geçer ve beş vakit namazın mü'minleri günahlardan arındırdığı çok hadislerde müjde edilir. (4) Sahih kaynaklarımızda beş vakit namazın "vakitlerinin" bizzat Hazret-i Cebrâil (asm) tarafından Peygamber Efendimiz'e (asm) ve Ashab-ı Kirâma talim buyurulduğu hakkında İbn-i Abbas'tan (ra) (5), Câbir b. Abdullah'tan (ra) (6), Ebû Hüreyre'den (ra) (7), Büreyde'den (ra)

(8), Abdullah bin Amr İbnü'l-As'tan (ra) (9), Urve ibn-i Zübeyir'den (ra) (10), Ebû Mûsâ el-Eş'ârî'den (ra) (11) ayrı ayrı rivâyetler zikredilmiştir ki, bu sahabiler bir araya geldiklerinde kuvvetli ve sarsılmaz bir icmâ ve ittifak oluşturmaktadırlar. Bu rivâyetlerden sadece birini, Câbir b. Abdullah'ın (ra) hadisini buraya alalım:

Câbir b. Abdullah (ra) anlatıyor: “Namaz vakitlerini öğretmek için Cebrâil (as) Resûlullah'a (asm) geldi, imam oldu; Resûlullah (asm) arkasına durdu, insanlar da Resûlullah'ın (asm) arkasına durdu ve güneş tepeden döndüğü sırada Cebrâil (as) öğle namazını kıldırdı. Her şeyin gölgesi bir misli olunca Cebrâil (as) yine Resûlullah'a (asm) geldi ve önce yaptığı gibi tekrar öne geçti, Resûlullah (asm) onun arkasında, cemaat de Resûlullah'ın (asm) arkasında olduğu halde ikindi namazını kıldırdı. Sonra Cebrâil (as) güneş batınca tekrar geldi ve öne geçti, Resûlullah (asm) arkasında, cemaat de Resûlullah'ın (asm) arkasında olduğu halde akşam namazını kıldırdı. Sonra şafak (ufuktaki kızılık) kaybolunca Cebrâil (as) yeniden geldi ve öne geçti, Resûlullah (asm) arkasında, cemaat de Resûlullah'ın (asm) arkasında olduğu halde yatsı namazını kıldırdı. Sonra Cebrâil (as) şafak sökünce tekrar geldi ve öne geçti, Resûlullah (asm) arkasında, cemaat de Resûlullah'ın (asm) arkasında olduğu halde sabah namazını kıldırdı.

“İkinci gün insanın gölgesi bir misli olunca Cebrâil (as) tekrar geldi, önceki gün yaptığı gibi öğle namazını kıldırdı. Sonra insanın gölgesi iki misli olunca geldi ve önce yaptığı gibi ikindi namazını kıldırdı. Sonra güneş batınca geldi ve önceki gün yaptığı gibi akşam namazını kıldırdı. Akşamı kıldıktan sonra uyuduk. Sonra uyanıp tekrar uyuduk. Tekrar uyanınca Cebrâil (as) geldi ve dünkü yaptığı gibi yatsı namazını kıldırdı. Daha sonra tan yerinin beyazlığı yayılınca geldi—yıldızlar meydanda iken—dünkü yaptığı gibi sabah namazını kıldırdı.

Cebrâil (as) sonra dedi ki: “Dünkü kıldırduğım vakitlerle bu günkü kıldırduğım vakitler arasındaki zamanlar namaz vakitleridir.”

Dipnot:

(1) Nisâ Sûresi, 4/103;

(2) Hûd Sûresi, 11/114;

(3) Haşir Suresi, 59/7;

(4) Bakınız: Buhârî Mevâkîf, 6; Müslim, Mesâcit, 283; Müslim, Tahâret, 14; Ebû Dâvûd, Tahâret, 127;

(5) Tirmizî, Namaz, 149;

(6) Nesâî, Mevâkîf, 10;

(7) Tirmizî, Namaz, 151; Nesâî, Mevâkîf, 6;

(8) Tirmizî, Namaz, 152; Müslim, Namaz, 176, 177; Nesâî, Mevâkîf, 12;

(9) Müslim, Namaz, 173; Nesâî, Mevâkît, 15;

(10) Müslim, Namaz, 166;

(11) Müslim, Namaz, 614; Nesâî, Mevâkît, 15.